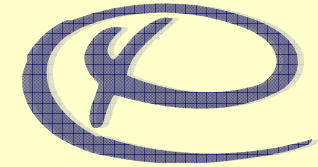

A Magyar Ergonómiai Társaság (MET)

**Egészség-biztonság-hatékonyság:
ergonómiai az egészségügyben**

**c. szakmai napja
2016. május 6.**

A szakmai nap programja

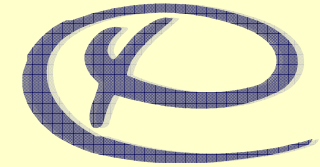
9:00 - 9:20 **Köszöntők**

- *Cserháti Péter*, a budapesti kórházfejlesztés előkészítéséért felelős miniszteri biztos (~ 12 perc)
- *Izsó Lajos*, a MET elnöke (~ 4 perc)
- *Fóris Johanna*, a MEREK igazgatója (~ 4 perc)

9:20 - 12:10 **Előadások**

- *Izsó Lajos*: Ergonómiai alapelvek és azok alkalmazása a kórházban (~ 20 perc)
- *Nagy Imre*: Láttelek a magyar egészségügyről (~ 25 perc)
- *Fiszter Ildikó*: Kórházi tapasztalatok ergonómiai szemszögből (~ 25 perc)
- *Mischinger Gábor*: A kórház-ergonómia története és jelene a betegmozgatás szemszögéből (~ 25 perc)
- *Kudász Ferenc*: Az ISO TR 12296 alkalmazásának előnyei I. és II. (~ 40 perc két részletben, közben ~ 15 perc kávészünet)
- *Csete Lóránt és Pataki Zsuzsanna*: A betegmozgatás gépesítése a gyakorlatban (bemutatóval egybekötve, ~ 20 perc)

12:10 - 13:30: **Kerekasztal beszélgetés a társadalmi partnerekkel**

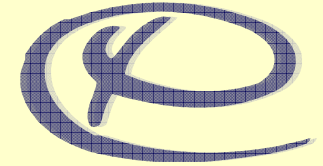

Ergonómiai alapelvek és azok alkalmazása a kórházban

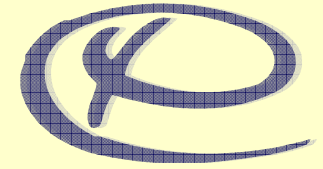
Prof. Dr. Izsó Lajos
a Magyar Ergonómiai
Társaság elnöke

Az előadás vázlat

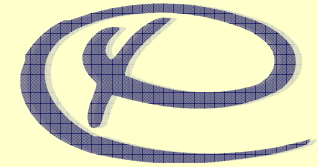
- **Az ergonómia fogalma**
- **Ember-gép rendszerek**
- **Szociotechnikai rendszerek**
- **Az ergonómiai alapelvek alkalmazása a kórházban**

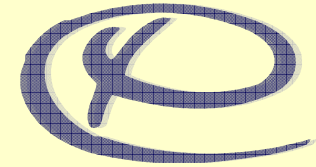
Az ergonómia fogalma

Az ergonómia meghatározása

- *ergos* (munka) + *nomos* (törvények) = *ergonómia*
- *ergonómia* = *human factors*
- *ergonómia* = *ember és gép, illetve ember és környezetének kapcsolatával foglalkozó tudomány és gyakorlat*

Az ergonómia meghatározása

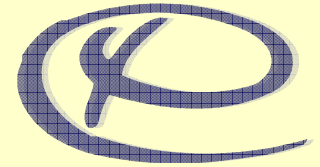

Sanders és McCormick :

A "human factors" (ergonómia)

- *feltárja és alkalmazza mindazokat az ismereteket az emberi viselkedésről, képességekről, korlátokról és más emberi jellemzőkről,*
- *amelyeket figyelembe kell venni az eszközök, a gépek, a rendszerek, a munkafeladat, a munkakör és a környezet tervezése során, mint a*
- *hatékony működés, valamint a biztonságos és kényelmes emberi használat (alkalmazás) feltételeit.*

Az ergonómia meghatározása

Rövid, tömör meghatározás:

Az ergonómia emberközpontú műszaki kialakítás.

GAZDASÁG- ÉS
TÁRSADALOMTUDOMÁNYI KAR

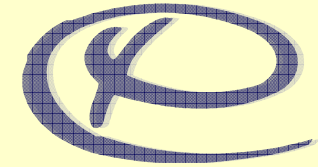
ALKALMAZOTT PEDAGÓGIA
ÉS PSZICHOLÓGIA INTÉZET

Hercegfői Károly – Izsó Lajos (szerk.)

ERGONÓMIA

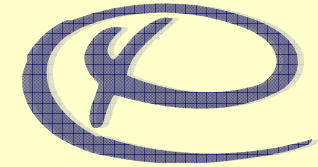
TYPOTEX

**HERCEGFI K., IZSÓ L.
(szerk.): *Ergonómia.*
Typotex Kiadó,
Budapest, 2007.**

www.erg.bme.hu

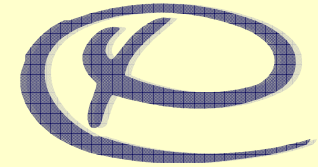
Az ergonómia fő feladatai

és lehetőségei a munkahelyeken

- A dolgozók egészségének és testi épségének védelme.
- A munkavégzés hatékonyságának növelése úgy, hogy a dolgozó fiziológiai és pszichés „ráfordítása” megadott (viszonylag alacsony) határértékek között maradjon.
- A dolgozók elégedettségének növelése és közérzetének (munkahelyi komfortjának) javítása.
- A munkavégzés keretein belül lehetőség biztosítása a fejlődésre (készségek, személyiség, társas kapcsolatok, stb. fejlesztése)

Az ergonómia három fő optimalizációs célja

Az ergonómia a különböző

Ember-Gép-Környezet (EGK) rendszerek optimalizálásával foglalkozik.

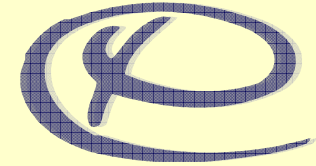
Az ergonómia három fő *optimalizációs* célja:

–*Biztonság*

–*Hatékonyság*

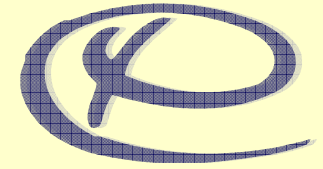
–*Komfort (kényelem)*

Az ergonómia három fő

optimalizációs célja

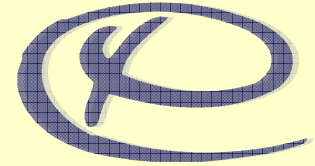
- **Biztonság** – CE-jelölés (termékmegfelelőség tanúsítása)
- **Hatékonyság** – az eszköz, illetve termék használatának könnyű elsajátíthatósága, a lehető legkisebb erőlkifejtéssel, illetve igénybevétellel/elfáradással történő többszöri (gyakori) használat lehetősége
- **Kényelem** – egyéni/szubjektív viszonyulás az eszközhöz, illetve a termékhez ⇨ egyéni komfortérzés

---

Ember-gép rendszerek

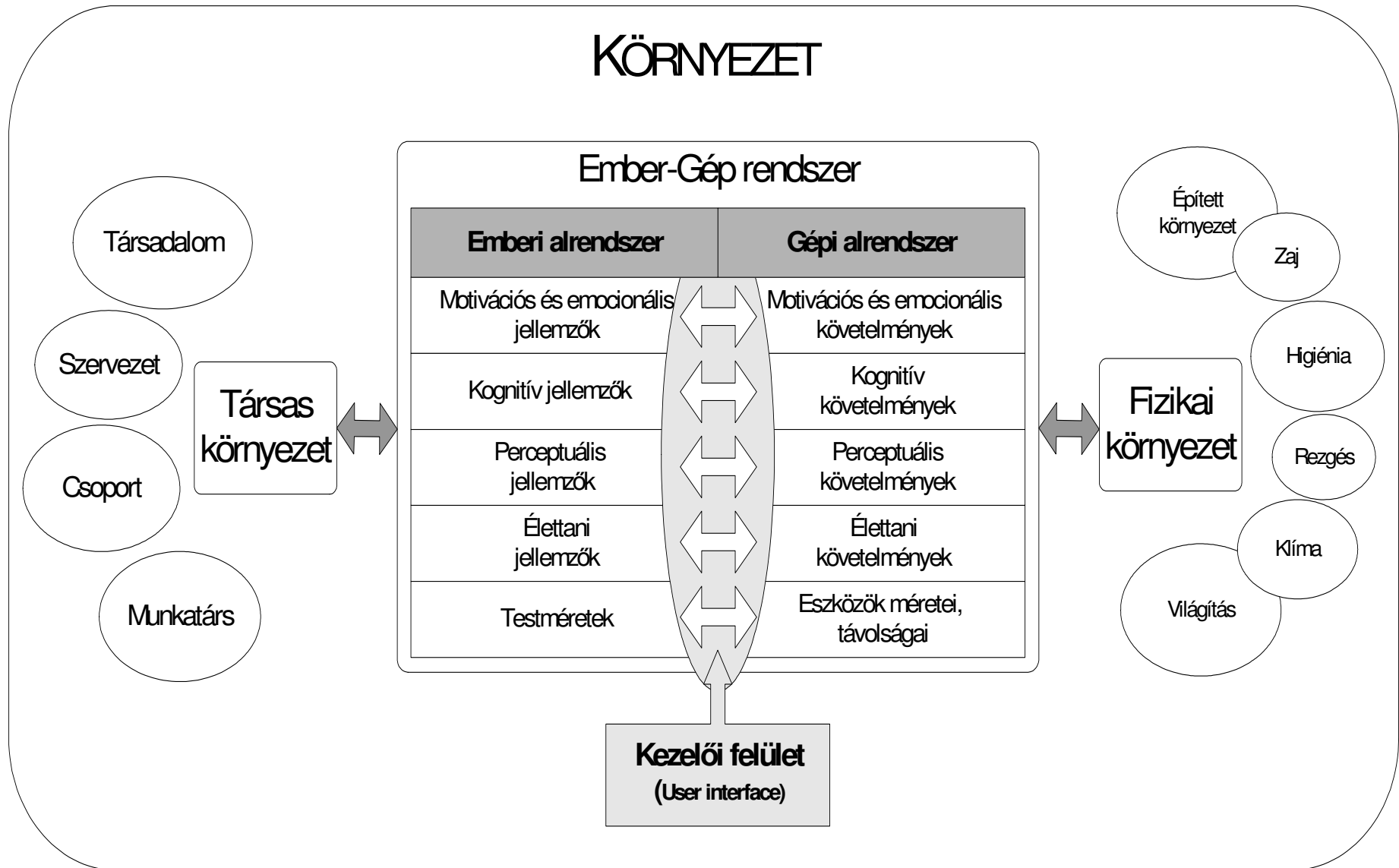
Példák Ember-Gép Rendszerekre

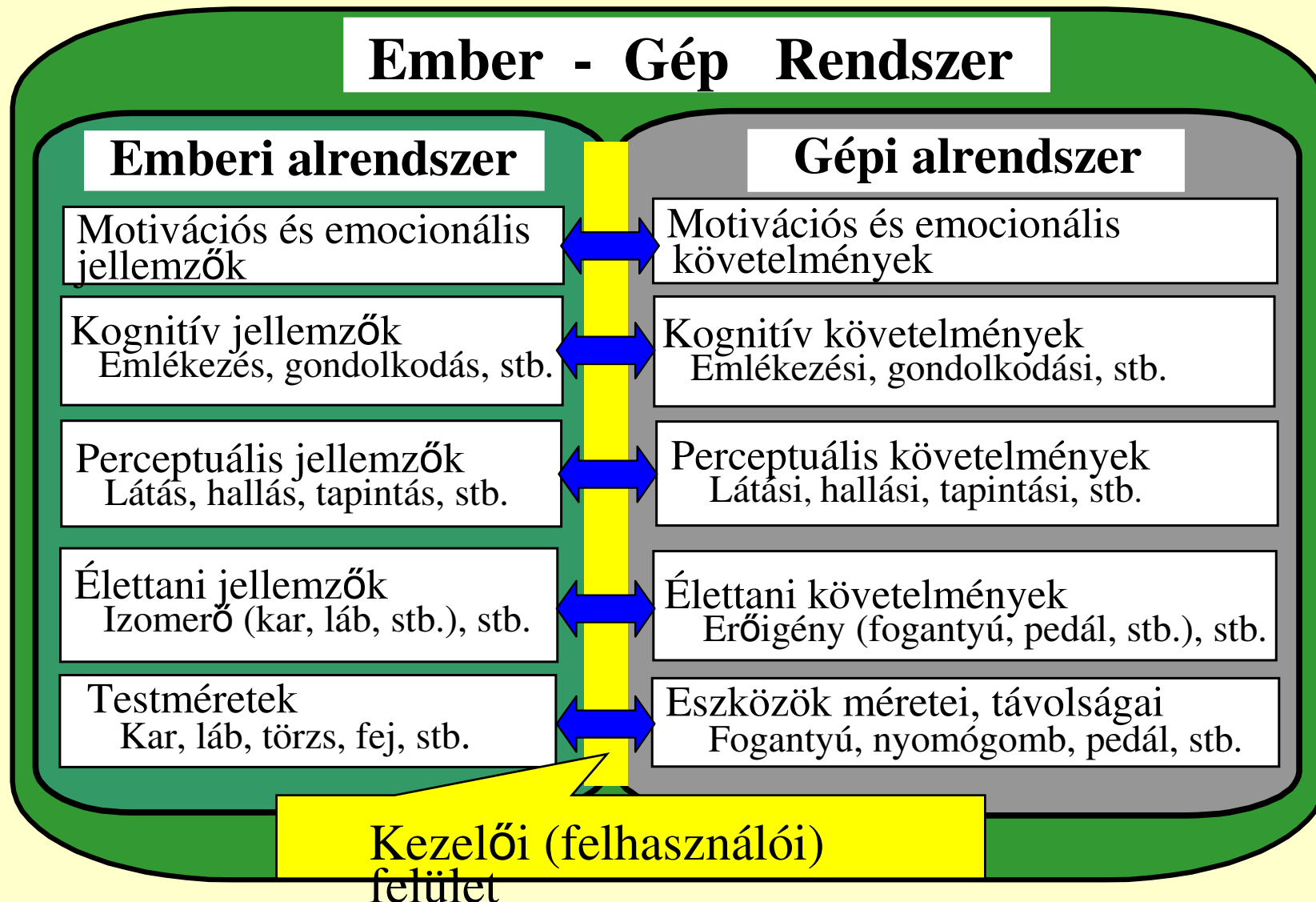
Az ergonómia különböző "Ember-Gép Rendszerekkel" (EGR) foglalkozik. Példák:

- "dolgozó - munkaeszköz"
- "sportoló - sportszer"
- "vezető - jármű"
- "felhasználó - termék"
- „katona - fegyver”
- „háziasszony - háztartási gép”
- "ember - számítógép”
- **„orvos - orvostechnikai berendezés”**
- **„beteg – betegmozgató - betegmozgató berendezés”**
- etc.

Ember-Gép-Környezet rendszer modell

Az Ember-Gép Rendszerek modellje

Ember-Gép Rendszerek alrendszerei

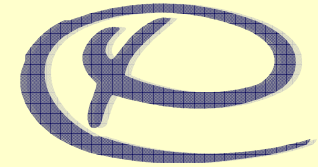

Az EGR-nek mindig van

- egy emberi alrendszere,
- egy technikai alrendszere,
- egy "ember-gép felülete".

Ezek az alrendszerek szükség szerint további elemekre bonthatók.

Az emberi alrendszer

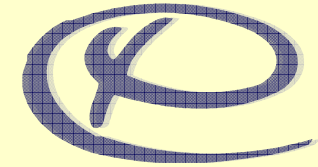

Így az **emberi alrendszer** például az elemzés céljától függően felbontható

- antropometriai,
- fiziológiai,
- érzékszervi,
- kognitív,
- emocionális,
- stb.

alrendszerekre, amelyeknek tetszés szerinti mélységű és részletezettségű további felbontása végezhető el.

A technikai alrendszer

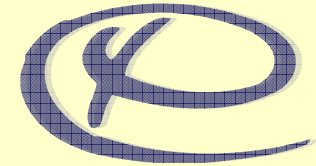

A **technikai alrendszer** igen sokféle lehet, ezért arra még olyan teljesen általános további felbontás sem adható, mint az emberi alrendszerre.

Egészen más kölcsönhatásrendszere van például a technikai alrendszernek

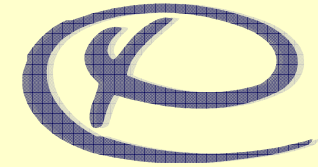
- egy repülőgépet vezető pilóta,
- egy atomerőművi operátor,
- egy banki rendszergazda,
- egy ATM ügyfél,
- egy teniszező esetében,
- **egy röntgenorvos,**
- **vagy egy betegmozgató kórházi dolgozó esetében.**

Az ember-gép felület

- Az **ember-gép felület** ("kezelői felület", KEFE, "felhasználói felület", "user interface" stb.) *a gép, ahogyan azt az ember látja* - GARDINER és CHRISTIE (1987).
- A felhasználó a gépnek a megtapasztalható felületével kerül kapcsolatba és ennek alapján alkot ítéletet a gép egészéről.
- Ugyanaz a technikai eszköz különböző felhasználók számára másképpen jelenhet meg.
- A gép használata közben végbemenő tanulás során ugyanazon felhasználó számára is változhat a felhasználói felület megjelenése, érzékelt minősége.

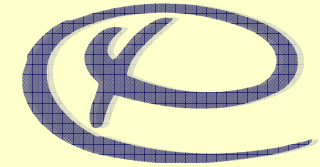
Az ember-gép felület

Az ember-gép felület ("kezelői felület", KEFE, "felhasználói felület", "*user interface*", UI, stb.)
a gép, ahogyan azt az ember tapasztalja

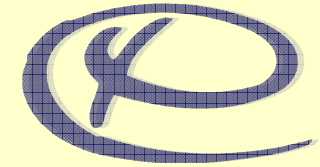
Az ember-gép felület

Az ember-gép felület ("kezelői felület", KEFE, "felhasználói felület", "user interface", UI, stb.)
a gép, ahogyan azt az ember tapasztalja

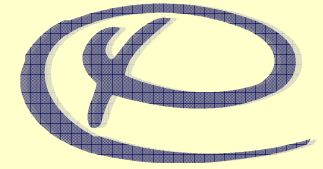

Az ember-gép felület

Az ember-gép felület ("kezelői felület", KEFE, "felhasználói felület", "*user interface*", UI, stb.)
a gép, ahogyan azt az ember tapasztalja

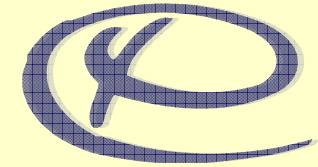

Szociotechnikai rendszerek

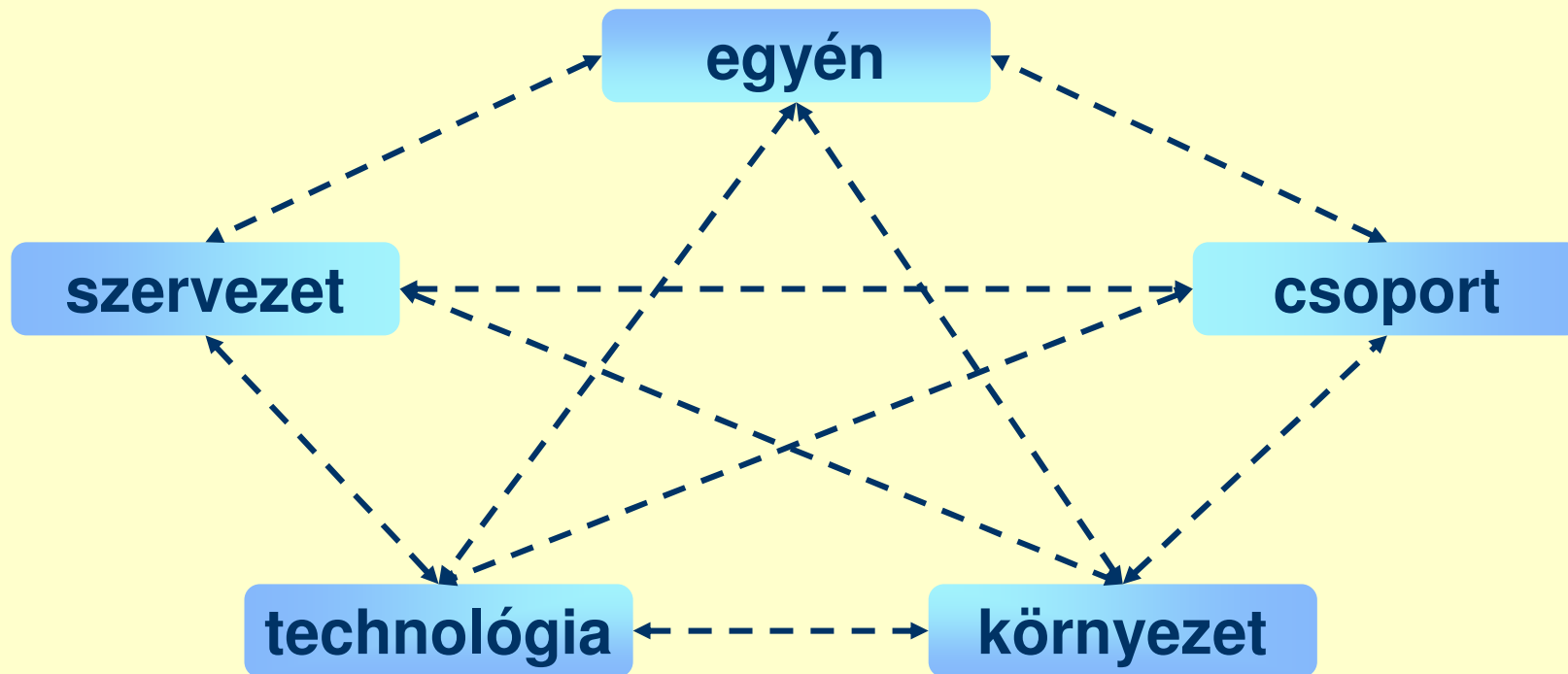
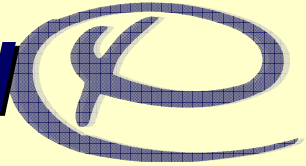
Szociotechnikai rendszerek meghatározása

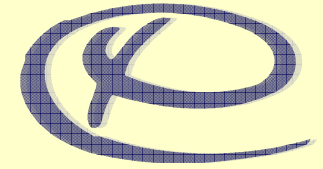

Az ún. *szociotechnikai rendszerek* olyan komplexebb *ember-gép* rendszerek, amelyekben az ember-gép kölcsönhatások mellett döntő jelentősége van az *ember-ember* kapcsolatoknak is.

Pl. gyárak, üzemek, erőművek, olajfinomítók, tengerjáró hajók, repülőgépek, hadseregek, ***kórházak***, etc.

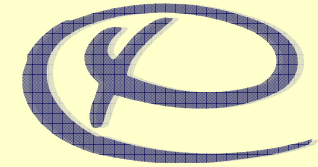
A szociotechnikai rendszermodell

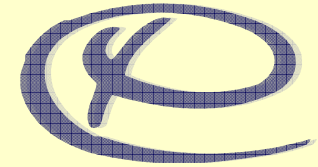

Az ergonómiai alapelvek alkalmazása a kórházban

A kórházakban a kockázatok szinte minden kategóriája megtalálható ⇒ *veszélyes üzem!!!*

Akut toxicitás 2.

**Áramütés
veszélye**

**Radioaktív
anyag**

Akut toxicitás 1.

**Gyúlékony
anyagok**

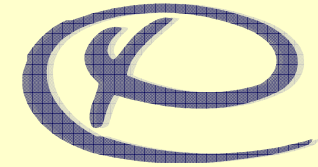
Lézersugár

**Biológiai
veszély**

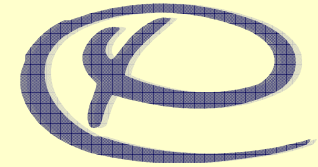
**Nem ionozáló
sugárzás**

Irritatív anyag

Nagy kockázatú betegmozgatósi feladatok:

- Áthelyezés ágyról székre ( )
- Áthelyezés ágyról hordágyra ( )
- (Hord)ágy mozgatása (beteggel)
- Ágyazás beteggel
- Magatehetetlen fürdetése
- Beteg felemelése a padlóról
- Öltöztetés
- Fürdetés
- WC használat segítése
- .....

Az ergonómia három fő optimalizációs célját a kórházban az ottani „felhasználókra” (*beteg, ápoló, nővér, orvos, technikus, betegszállító, gyógytornász, etc.*) kell vonatkoztatni

- ***Biztonság***
- ***Hatékonyság***
- ***Kényelem***